

دیدگاه ملامحمد آملی و سیدکاظم یزدی در مورد مشروطه

۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۱ ساعت ۱۴:۲۰

ملامحمد آملی از همفکران شیخ فضل‌الله نوری، مشروطه را به طغیان زندیقان منسوب می‌کرد و سیدکاظم یزدی، مرجع تقلید مقیم نجف از «تجری مبتدعین و اشاعه کفریات ملحدین» سخن به میان می‌آورد که نتیجه آن چیزی جز «حریت موهومه» نخواهد بود

مشروطه گرچه در ابتدا با همگامی علما و آزادیخواهان با افکار و گرایش‌های متفاوت آغاز شد؛ اما بتدریج بسیاری از موافقان آن به خصوص از قشر روحانیت، به مخالفت با آن پرداختند. این مخالفت‌ها عمدتاً به دلیل انحراف جریان مشروطه از اصول اولیه خود بود. ملامحمد آملی و سیدکاظم یزدی را می‌توان در زمره این مخالفان قرار داد.

«ملامحمد آملی از همفکران شیخ فضل‌الله نوری، مشروطه را به طغیان زندیقان منسوب می‌کرد و می‌گفت سخنان آنها دعوت به کفر و الحاد است و به همین دلیل مخالفین در زاویه حضرت عبدالعظیم گرد آمده‌اند، زیرا این دیدگاه‌ها را مغایر اسلام می‌دانند. سیدکاظم یزدی، مرجع تقلید مقیم نجف از «تجری مبتدعین و اشاعه کفریات ملحدین» سخن به میان می‌آورد که نتیجه آن چیزی جز «حریت موهومه» نخواهد بود. او اعلام داشت از این سخنان آرامشش به هم خورده و تشویش او زیاد گشته است. یزدی رفع کفریات و حفظ عقیده و اجرای قوانین قرآن و شریعت ابدیه محمدیه را مهم‌ترین فریضه علما دانست که از طریق آن «دین و دماء» مسلمین حفظ می‌شود. در این گفتارها هیچ وجه اشتراکی بین احکام شرع و حقوق موضوعه دیده نمی‌شد. به عبارتی هر آنچه اندکی رنگ و بوی غربی داشت مورد انکار قرار می‌گرفت و نقطه عزیمت هم حفظ اسلام از اندیشه‌های جدید بود. اختلاف در مورد مشروطه ناشی از برداشت‌های متفاوتی بود که از انسان و حقوق او می‌شد، از نگاه طرفداران شیخ حرّیت امری موهوم و از سنخ امور عدمی به حساب می‌آمد.»

منبع: حسین آبادیان، بحران مشروطیت در ایران، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۳، صص ۵۳-۵۴

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48719/دیدگاه-ملا محمد-آملی-سید کاظم-یزدی-مورد-مشروطه>